

REGÉLO.

Pesten vasárnapon majus 3^{kán} 1840.

Megjelen társával együtt hetenként kétszer vasárnap és csütörtökön. Fél évi díjja helyben képekkel 5 ft. borítéktalanul; postán 6 ft. pengőben. Budapestiek évnegyedenként is válthatnak példányt. A' folyóiratnak egyes száma, vagy képe 12 kr. p. p.

ELBESZÉLÉS.

A' színésznő.

(Folytatása 's vége.)

„Signora! — kezdé a' veres hajós udvarias hangon — kegyed megenged a' vakmerőnek, ki nem nyughaték, míg a' signora kelleműs szavait nem hallá; mert ez volt az ok gyönyörű Angiolina, mellytől indítatva követém kegyedet szüntelen, mint árnyék a' testet, mignem párszavat intézve hozzám túlhelyeze e' földi lét boldogságán. — Ekkor távozám, 's bár kegyed könnyűden lebegett-el a' fresco notturmo számtalan gondolái között szemeim elől, de szívemben örök képe maradt ez alkatnak, örök viszhangja ama szavaknak, 's azt kitörteni, ezt elnémitni, higgye kegyed, csak a' halálnak van hatalma.“

E' szavakat növekedő hévvel mondá a' veres hajós, 's vége felé mintegy önkéntelen tódult az érzemények árja nyelvére. Ő ki-mondá, visszavonhatlanul fejezé-ki a' szívéen uralgó szenvedélyt.

Angiolina zavartt lön; szívéet Girolamo bírá; ez iránt borzalmat érze.

„Ön hizelg uram, szavai“ — — 's lángba borultak arcza; szava elakadt.

„Nem Angiolina, nem; úgy áldjon az ég, mint szavaim igazak, vagy hizelgők.“

„Örvendek — kezdé ismét a' színésznő — e' szerencse“ — — folytatá, de ismét elakadt.

„Ördög és pokol! ez már sátáni ármány!“ — mormogá dühösen Rinaldo, az éket meg pillantva az asztalon.

„Ön zavartnak látszik“ — segélé-ki magát Angiolina.

„Nem signora, nem; csak ezen éket vizsgálom; higgye kegyed, nekem fő szenvedélyem az illy ékek gyűjtése — felelt Rinaldo, 's álnokul futott-át tárgyára. — Im egy példány; e' tört is most szerzem gyűjteményembe; hogy' tetszik kegyednek?“

„Igen jól — felelt a' hölgy — ez valóban remek mű; nem kis érdeket nyereend ezzel önnek gyűjteménye.“

„Legnagyobbat akkor, ha ön nem veti-meg tőlem e' csekélységet; ezt elfogadva mind hálámat növeszthetem, mind azon édes érzelmek öszvegét, melly szivemben kegyedért lángol. — Ugy-e signora, kegyed nem veti-meg? — fejezé-be édes nyájasságot hazudó vészjós hangon beszédét.

Angiolina elméjét Girolamo, a' tör tág értelme, e' férfiú rémletes alakja, a' veres hajósról szállongó hírek pillanat alatt elfoglalák; — határoznia kellett.

„Nem, valóban nem — — azt nem is tehetném — én csak színesnő vagyok!“ — Ezeket rebegé hirtelen, de akadozva.

„S én a' veres hajós! — volt a' rögtöni felelet. — De hagyjuk ezt; — folytatá — elfogadja kegyed?“

„El!“ — ez volt Angiolina reszketeg hangjából kivehető.

„Enged-e még nekem signora egy kérelmet?“

„Szólljon; ha hatalmamban van, teljesitem.“

Rinaldo ajkaihoz ragadá a' hölgy kezét; egy gyűrű csillámlék azon, az ékhez tartozó. Rinaldo gyöngéden, de beljében forrongva tolá vissza a' kezét.

„Használja kegyed e' tört mai fellepténél, tegyen ezzel boldoggá — Angiolina! — kegyed hallgat? — remélhetek?“

Angiolinának, ha az olasz boszút kikerülni akará, lehetlen vala megtagadni e' kérelmet.

„Legyen ön bizonyos“ — felelé nyugtatólag.

„A' viszontlátásig tehát a' színházban“ — kiálta Rinaldo hévvel, 's örömteljesen hagyá-el a' szobát.

Ez alatt estvéledék. — A' la Fenice színház terén élénkebben kezdé mozogni a' velencei népség. Divatos öltönyű ifjak, piperés hölgyek páronként szállongának a' kövezeten, 's a' csarnokba lépve ujjaknak adának helyet.

Angiolina először játszá ma Giulia szerepét, 's Angiolinát Velence istenité. A' páholyok sorát eredeti változékonysággal öltöztött mindkét nemű néző csoport tölté-be.

Balról egy páholyban egyedül ült Rinaldo, jobbról vele szembe Girolamo.

A' függöny felgördült. — Érdektelenekj valának az első; jeletetek, mert Angiolina még nem lépett-fel.

Megjelent végre az ohajtva vártt; szünni nem tudott taps fogadá, 's ezer színű papirok röpültek feléje, versekkel, mellyek a' fényözönben tiszteres szivárványt képezének.

Minden megszűnt; hallani akarák őt: de két szemköztli páholyból két koszorú röpült alá, 's a' taps újra kezdődék.

Rinaldo dühöng; Girolamo a' másik koszorú vetőjében a' veres hajósra ismert.

Angiolina remekelt.

A' negyedik felvonásban menyekzői ruhában jelenék-meg. Minden néző gazdag nyak-ékét bámulá; — jobbról az előbbi páholyból ismét egy koszorú röpiült alá; Angiolina megcsókolá azt, 's egyik rózsáját keblére tűzé.

Rinaldo nem birt dühével.

Angiolina soha jobban nem játszik. — Midőn e' helyre ért:

De hát ha nem hat majd e' zagyalék?

'S erővel a' gróf nőjévé teendnek?

Nem, nem! megóvand ez!

egy tört villogtatott, 's balról egy páholyból új koszorút kapott. Ebből kitépe egy rózsát, de csak kezébe vevé azt.

Rinaldo kéjmámorban merengve függeszté reá tekintetét.

A' játék vége közelgett; Angiolina a' végjelenetben ön magát haladá-meg. E' szavakat:

Hamar tehát — o drága tör!

Ne új hüvely!

olly elhaló hangon mondá, hogy féltették a' drága művésznő életét tisztelői; olly határozottan sujtá a' tört, hogy a' nép Angiolinán, nem Giulían könyezett.

Velence e' napon a' művészet ünnepét ül; olly fényzőnnel, melly magát a' napot is elhomályositná, voltak világítva az utszák és csatornák, mellyeken végig az olasz nép ezrei kísérek a' magasztalt színésznőt.

Dicső volt e' látvány a' művészet-kedvelőnek 's meglepő.

Angiolina ez ünnepély közepette egyet keresett csak, ez Girolamo volt; de csak egy akadt szüntelen szemei elébe, 's ez Rinaldo volt.

A' művésznő lakához ért a' diszmenet. — Büszke volt, ki öltönyéhez érheté, 's irigyeltetett. Gondolájából kiségitni senki sem meré őt; annyi volt ez, mint bizonyos halál; mert ezek esküvének az ellen boszút, mint olly ellen, ki boldogabb náluk.

Egy ifjú evezett előre, 's karjánál emelé-ki a' hölgyet, és bizalmasan vezeté-fel a' lépcsőken. Őt senki sem ismeré, csak Angiolina: mert Girolamo volt.

Éjfélig viszhangzának még Velence szigetjei a' színésznő diadal innepe zajától. Ekkor a' nép eloszlék. Angiolinától is kilépe az őt vezető ifjú, 's egyszerű kék gondoláján békesen evezett lakába.

Egy hónappal a' történetek után Velence egyik vendéglőjében, melly „il lion bianco“ czimet visel, — a' vendégek lajstromán e' név is volt olvasható: „Lorenzo Moruccini.“

a

Néhány percz mulva egy férfi kérdezé ennek szobáját. A' 16. szám alatti mutattaték neki. — Belépett.

Ki őt látá, képéről ítélve a' veres hajósna mondáná; de annak rejtélyes ruhája helyett ez divatos öltönyt viselt.

„Kedves atyám!” — kiálta, karjaiba vetve magát egy a' szobában ülő öregnek.

„Fiam! — felelé az atya, Lorenzo Moruccini — milly hamar föllelé; alig néhány negyede, hogy érkezém, 's már láthatlak derék Lucio!”

„Szívem vezérlett” — hízgel Lucio.

„Hát öcséd Carlo?”

„Velenczébe érkezvén tüstént felkeresém őt, e' város régibb lakosát, 's gondold atyám, hogy? találtam? ő szerelmes.”

„Carlo?”

„Igen igen, 's állandóbb, mondhatnám makacsabb, mint vélnéd; még eddig sem tudatá velem szerelme tárgyát; annyit monda, hogy álnév alatt.”

„Az ördögben! mintha bizony egy Moruccini szégyelhetné nevét!” — kiálta hevesen az öreg.

„Csak szeszély atyám! mint enyim. Lásd, én is szeretek, 's tudod különczködő áttöltözésemet illy kalandokban.”

„Jól tudom, fiú, igen jól. — De igaz, beszélj csak valamit arról a' veres hajósról. Istenemre, most érkezém, 's már annyit beszéltek róla, 's még sem tudom, ki ő.”

„Ha ha ha! ez derék — szóll nevetve Lucio. — Lelkemre, ez tetszik nekem; hiszen atyám — — no ne vess már — — a' veres hajós” — —

„Igen, igen” — nyugtalankodék az öreg.

„A' veres hajós — — én valék.”

„Te Lucio?”

„Én én, 's nevem borzasztó volt, mint öltönyöm, mint hirem. Lásd, engem Rinaldónak hívtak.”

„'S miért?”

„No tudod már, mint mondam, szerelni csel, vitor kedély, 's a' többi, noha itt kissé több volt.”

„Hogy-hogy?”

„Halld, elmondom. Szeretek, és szerelmem tárgyának egész Velence hódol. — Értesz már? Még sem? — Rémületesnek keble lennem, hogy elijesszem vágytársimat. 'S mi legvigabb e' kalandban, a' veres hajós rémitő tetteit magam is beszélém saját alakomban. — No's, hogy tetszik?”

Az atya nyugtalanul várá e' beszéd végét.

„De hogy érted azt, hogy szerelmesednek Velencze hódol?“

„Nem isteníti-e Angiolinát Velencze?“

„Angiolinát? — őt szereted? — Angiolinát? — a' la Fenice-színház első színésznőjét?“ — rebegé az öreg, 's kétségbeesve hanyatlék tág karszékébe.

„Atyám! kiálta Lucio, 's atyját segíni sietett.

„Felelj — — azon Angiolinát?“ itt elakadt a' vénnek lankadó szózata.

„Azt“ — felelt Lucio, nem értve atyját.

„Távozz — — jó Lucio távozz; én is mindjárt a' hüs légre megyek — — majd osztán — — én is veled megyek — — Angiolinához.“

„Nem, nem“ —

„Menj, csak menj Angiolinához — — add tudtára, hogy én is el fogok menni őt látogatni — menj menj!“ —

„Tüstént visszatérek“ — szóllt Lucio, 's távozik.

Egy óranegyed mulva a' színésznő lakában a' lépcsőkön haladt fel felé, mint — — veres hajós.

Az ajtón kopogott, 's lépteket halla belőlről. Belépett, 's egy férfi-alakot láta, a' mellékszobába lépni; de szerencsétlenül köpenyére zárta az ajtót.

Lucio oda ugrék, 's törével, melly mindig vele volt, leszelé azon darabot, 's elrejté.

Angiolina zavarttnak látszék, 's mind ezt nem vevé észre.

Lucio dühöngve beljében, alig birt néhány hizelgő szót kiejteni.

„Dolgaim hívnak — szóllt — csak látni akarám a' szép Angiolinát, 's most elégülten távozzom. Reménylem, megbocsát“ — tevé hozzá, 's egy kézcsock után kilépett a' szobából.

Angiolina a' lépcsőig kísérte, 's örömmel tért vissza, mert — a' veres hajóstóli borzalmát le nem győzheté.

Lucio e' pillanattól kezdve valódi Rinaldo, 's a' rémletes veres hajós leve. Nem tért vissza atyjához, hanem két tört ragadva-kiszobájából, nyugtalanul várá az éjt.

E' töröknek sajátságos alakjok vala. Aezéljok finom, hegyes, könnyű; fogatjok pedig rejtett önt viselt; lesből veti ezeket ellenére gyakorlott kezekkel a' boszú-álló olasz.

Végre éjeledék. — Lucio öntudatán kül várákozik, mire vagy kire, ön maga sem tudá.

Álmodozásaiból könnyű nesz ébreszté-fel, 's a' merceeriák végére csalá, hol a' tenger melléke néptelen, 's elhagyatott.

Sajkában ült ott egy alak, 's békétlenül látszék várákozni.

Az óra tizenegyet vert.

„Még ez éjen nőnnék mondhatandom őt — így elmélt magában az alak — ő eljövend; igen, hisz szavát adá. — — a' kápolnában ég a' gyertya, 's ez a' jel. Egy negyed mulva a' pap reánk mondja áldását, 's ő, a' hű Angiolina, enyim lesz.“

Rinaldo töre után nyult e' nevet hallva.

A' váró ifjú felállá körülnézni, 's köpenyéből a' hold kétes világánál is kitetszék a' Rinaldótól leszelt hiány.

A' veres hajós nem kételkedék tovább.

Egy tör visitott végig a' csendes légen, 's a' sajkás mellett magasra csapdosá a' vizet, mellybe elmerült.

Felállott az, a' gyilkost keresni; de egy tör röpült feléje, 's ez mélyen furódék szívébe.

„Ila ha ha! — hangzék Rinaldo gunymosolya — jegyezd-el magadnak a' hullámokat, tág mennyasszonyi ágyat adok — a' tengert.

„Lucio!“ — hangzék egy hang, 's Lorenzo Moruccini lépdelt feléje.

„Atyám! — szólt Lucio, dühében nem ismerve büne irtózatosságát — hol jársz itt?“

„Hangodat hallám a' merceiák tulsó végéről.“

„Nézd atya! fiad művét“ — szakasztá őt félbe Lucio, és a' sajkához vezeté.

Ott feküdt a' holt test, arcát köpenye takará-el. — Lucio felbenté azt, 's Girolamót ismeré-meg.

„Carlo, testvérem!“ — sikoltott reá rogyva.

„Testvérgyilkos!“ — orditá borzasztólag az atya, fiját elrántva fíja testéről.

Egy fehér árny közeledék most, rémként lebegve-át a' sötét éjszakán.

„Girolamo!“ — hangzék gyöngéden fátyola alól.

„Ez Angiolina! — rebegé Lucio — testvérem is őt szereté.“

„Őt? — kiált az atya — úgy az ég rendelé, hogy ő elhalljon“ — 's szavában iszonynyal párosult a' kétségbeesés.

„Miért?“ — kérdé reszketve Lucio.

„Angiolina testvéretek!“ — nyögé az öreg, 's egy sajka orrára támaszkodék.

„Testvérem? Angiolina testvérem?“

„Girolamo!“ — hangzék közelebbről. A' színésznő előlépett, Lucio megragadá kezét.

Egy sikoltás ébreszté-fel az atyát merengéseiből.

„Angiolina — szólt Lucio — én azon férfiúnak, kit nálad lelék, kiért ide jövé, testvére vagyok.“

Angiolina megrettent

„'S én atyja“ — fejezé-be Lorenzo.

A' színésznő földre hanyatlék, Lucio tartá.

„'S nem csak neki — folytatá az atya — neked is Angiolina. Mielőtt Agnesét, két fiam boldogult anyját, nőmnek nevezém, egy hölgyet szereték olly hévvel, mellyet ez agg tetem kifejezni nem bir. Szerelmünk gyümölcse egy leány lett, ki anyja halálát okozta. A' leányt színésznőnek neveltetém, 's e' leány te vagy!“

„Hazudsz! — rebegé a' hölgy, — hazudnod kell!“

„Nézd e' keresztet“ — 's egy szalagot tépvén-le nyakából, leányának nyújtá az atya.

„Anyám keresztje, 's ez hasonló!“ — sikolt a' színésznő, egy arany keresztet ragadva elő kebléből.

„Hiszesz?“ — kérdé Moruccini?

„Atyám!“ — e' szót hallatá Angiolina, 's atyja karjába röpkült. Pillanata Girolamo holt testén akadt-fel.

„Girolamo! férjem, átok a' gyilkosra!“ — 's az atyáról a' férjre hanyatlék.

„Ő testvérem“ — sikolta még, 's egy mozdulat mindkettőt a' habokba merité; az élő egy sirba szállt a' halottal.

Pár másodpercznyi idő után két ölelő testet vete-fel a' tenger, 's újra éh gyomrába nyelé azokat.

Rinaldo a' veres hajós oda süllyedt tekintettel nézé e' jelenetet, 's törét markolatig döfve szívébe holtan rogyott-le.

Az atya látá ezeket, 's ott álla mély keservében; jobbján egyik fija csendesen nyugvék, balján két gyermekének sirja, a' végtelen tenger, zajongva hánykodott.

OTMÁR.

PESTI VIZSGÁLÓ.

Buzgó ünneplés. Mult hó 26-án ül é' pesti reformatus gyülekezet atyáskodó fejdelmünk áldott születésünnepét. Egyszerű vala az, mint az áldozat-tevő hiveknek vallásos szertartásai; de buzgó, mint tiszta kebel háláérzete. Magas ihllettel zengé a' lelkesedett gyülekezet orgona-kiséret mellett ez alkalomra készült hymmusát; mellynek végeztével tiszteletes Török Pál, közkedvességű hitszónok, az ünnep nagyságához szabályzott imája után, melly mint méz folyék ajkairól — Samuel I.k. X.r. 24 verse ezen szavaira „felkiálta az egész nép, és monda: éljen a' király“ alapított elmélkedésében olly méltóságos rajzát adá a' tökéletes fejdelem 's valódi népatya erényeinek, mint az ünnep fennsége; olly hiven tolmácsolá a' boldogított nép örömlendezését, mint az az örömkönyteltjes szemekben tükrözék; olly kellem- 's hatásteljesen, mint sajátja. Szóval: szava velök oszlásaig hatott; nyelve pedig gyors író pennája vala. Az ünnepélyt ama népszerű kedves ének „Isten tartsd-meg 's a' t. az orgona által elhangoztatva, rekeszté-be. V.

INNEPLÉS.

A' péterhofi innep 1839-ben*(Folytatása.)*

A' tengeren e' közben rettentő történt. A' szélvész nyugotról keletre olly dühhel csapkodta a' kikötő hullámain, hogy az útközbeni gőzcsolnakok tovább nem haladhattak, 's Pétervárába kénytelenítették visszatérni. Kronstadt és a' part közt, jó 's csendes idővel, nagy nehéz kompokat használnak; ezekben az emberek egymáshoz szorosan nyomulva ülnek vagy állnak; a' tehetlenebb szállító hajók lassan eveznek odább. De jaj nekik, ha erős szél, vagy éppen fergeteg támad. Különféle nemű ilyen kompok tömérdek emberrel voltak útközben Kronstadtból, midőn a' tenger a' szélvésztlől feldühült. Egy kis ideig láttattak ugyan a' szél és hullámok ellen küzdeni: de csak hamar ingadoztak, és a' rajtok volt sok emberrel a' nélkül, hogy segítségökre lehetett volna menni, elmerültek. — E' szerencsétlenség fél órai komoly 's keserű hangulatot szerzett a' néptömegnek.

Azonban a' fergeteg csillapult; az eső lassanként megszűnt, a' kék ég előtűnt, 's ismét teljes csend volt a' természetben. Mi is elhagyók teremünket az angol kastélyban, 'e visszatértünk Péterhofba. A' butorások, apró-árusok és piaczi szakácsok ismét itt voltak, nedves és elszínetlenedett áruikat kirakták, és a' még nagyobbra nőtt néptömeg rettentő csoportokban hullámozott a' sétatér nedves sáros útjain. Jaj a' selyem ruháknak! Mindünnen éledelet 's gyönyör-kíváncsi csapatok nyomultak elő. A' mult óra szerencsétlensége el volt felejtve, és senki sem emlékezett-meg ama sok áldozatról.

A' péterhofi innepnek legnevezetesebbje a' kivilágítás és tűzijáték. Mindketőt csak a' romai Péter-templom kuppolája kivilágításával és a' girandolával — melly amarra husvetkor következik — lehet összehasonlítani. E' tűzijátékhoz Péterhofban igen nagy előkészületek tétettek. Egy millio lámpánál több helyeztetett a' vízi művekre, csatornák és sétatérrekre, 's több mint ezer munkás állt készen, hogy a' díszítményekhez lépjen, és a' lámpákat gyujtogassa. Csak a' jelre várakoztak, egy felszárnyaló rakétára. A' jel nyugtalansággal váratott sokáig, és sokan kétségbe estek láthatásán ez innep koronájának. Nyugtalanító hírek futostak szerte. A' császár a' vár ablakából látta a' kronstadti elmerülő kompokat. Ez rémítő hatást tett emberszerető szívére, és nem akarta, hogy e' szerencsétlenségre valami jele az öröm és vidámságnak következék; ohajtá, hogy mindenki osztozzék gyászában. Már kétszer nyerték-meg könyörgéseik által a' kivilágításra e' monarcha engedelmet, és kétszer vétetett az vissza ellen-parancs által. E' közben sejt lett és pedig setétebb, mint rendesen ez időtáiban és e' szélesség alatt. Már nem reménylél senki a' kivilágítást és tűzijátékot; 's im kilövel egy rakéta a' légbe, és erre egy második. Ezzel az ismeretes jel ki volt adva a' meggyújtásra. Mi sem hasonlít a' gyujtogatók gyorságához és ügyességéhez; lámpáik a' setetben mindenütt világítottak, majd itt, majd amott a' magasban és mélyben; majd egyesültek, majd cioszoltak, 's különböző irányban siettek szét; hasonlítottak nagy János-bogarakhhoz, mellyek repkedve ide 's tova rajzanak.

(Féle következik.)

Szerkezi Mátray Gábor, halpiazcon, Dencs-ház, 86-dik sz. a.

Nyomatik Trattner-Károlyi' betűivel, valóságos angol vas-sajtón
uri utsza 612.